

ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ

ÚČASTNÍCI IV. SYMPOSIA ICOMOS/IFLA O HISTORICKÝCH ZAHRADÁCH V SOUČASNOSTI,
KTERÍ SE SEŠLI V KROMĚŘÍZI A PRAZE
VE DNECH 16. AŽ 20. ZÁŘÍ 1977

Vyjadřují svoji nesmírnou vděčnost československým zodpovědným místům za skvělou organizaci symposia i za vřelé přijetí, kterého se jim dostalo.

Blahopřejí československým vedoucím činitelům k tomu, že vzali v úvahu závěry tří předchozích symposií a to zejména pro pořízení dendrologického inventáře československých historických zahrad.

Zdůrazňují následující body, aby bylo možno čelit nebezpečí, že historické zahrady zmizí nebo že před nimi nebudou žádné další perspektivy.

Je nezbytné a urgentní, aby byly vyznačeny na podrobných územních plánech, čímž by byl vytvořen okruh ochrany, zajišťující kontrolu okolní zástavby a znečištění. Měla by v nich být povolena pouze pěší doprava, aby se uchoval jejich charakter oblasti klidu, dobré mysli, uvolnění a odpočinku.

Vzhledem k tomu, že voda je prvořadým činitelem pro jejich oživení, musí jim být zabezpečeno trvalé a adekvátní zásobování vodou.

Podtrhují dvojí funkci historické zahrady, která je zároveň kulturní památkou i místem odpočinku duševního a tělesného nebo rekreace.

Zachování historické zahrady může být zajištěno pouze v závislosti na jejím vhodném současném využití. Doporučuje se vyloučit všechna užití neslučitelná s její architektonickou skladbou, jež je základem jejího určení jako historické zahrady.

Konstatují, že problém využití historických zahrad je dvojí. Příliš velká návštěvnost nejslavnějších zahrad má často za následek jejich poškození. Jelikož víme, že existují jiné historické zahrady, dosud sice nerestaurované, avšak mající stejnou hodnotu a stejně zajímavé pro veřejnost, doporučujeme, aby byla učiněna opatření k jejich obnově. Měla by být uvážena všechna možná použití historických zahrad, zaručující jejich ohleduplné užívání.

Přejí si, aby byly vyvíjeny neustálé snahy o vzbuzení zájmu o naučnou hodnotu historických zahrad a jejich ozdobných porostů pod širým nebem, a to zejména těmito akcemi:

- trvalými názornými expozicemi
- vydáváním popisných brožur ilustrovaných plány

- návštěvami s výkladem
- obeznámením dítěte v nejmladším věku s těmi problémy prostřednictvím kreslení a soutěží.

Historická zahrada je živý organismus ve vlastním i v přeneseném slova smyslu, vytvářený rostlinami a přítomností člověka. Do toho zahrnujeme ty, kteří ji udržují, ty, kteří ji používají, ty, kteří toto umění sdělují dalším generacím, zkrátka ty, kteří dovedou se obdivovat její kráse a jejímu jedinečnému a pomíjivému charakteru.

Trvalost historických zahrad je založena na odborné kvalifikaci zahradníků a proto jim patří zvláštní úcta.

Účastníci symposia připomínají rezoluci z Fontainebleau, kde byl kladen důraz na nutnost včasného obnovení porostů při současné rekonstrukci rostlinné architektury v jejím duchu.

Je třeba podporovat mezinárodní výměny pokud jde o dendrologii a vzácné rostliny.

Je třeba doplnit rozbor historických zahrad inventářem rostlinných druhů.

Účastníci symposia v Kroměříži zvláště oceňovali vzornou a současnou společenskou životu přizpůsobenou restauraci zahrad v Miloticích. Zároveň také blahopřejí pořadatelům k jejich iniciativě ve věci vydání přesných a ilustrovaných brožurek o navštívených zahradách.

VYSLOVUJÍ TATO PŘÁNÍ

- aby v každé zemi bylo ustaveno dokumentační středisko o zahradnickém umění, které by sloužilo jako styčný bod s dokumentačním střediskem UNESCO-ICOMOS v Paříži.
- aby bylo navrženo organizací UNESCO vyhlášení roku „Historických zahrad“ v mezinárodním měřítku.
- aby prostřednictvím národních reprezentací ICOMOS a IFLA byly jednotlivé doporučené závěry tlumočeny příslušným vládním a místním činitelům.